

Frank og verdens hurtigste dyr

Dyreplankton er rovdyrene, mens planteplankton lever nær overfladen, hvor fotosyntese er mulig, og hvor de hver dag absorberer enorme mængder CO₂ fra atmosfæren. Plankton er på én gang livsnerven i havet og stabilisator af verdens klima, så der er al mulig grund til at beskæftige sig med plankton.

FOTO: TOPPX2

På vej til Bicol Universitetet i Albay-provinsen i Filippinerne modtager vi en SMS. Beskeden på telefonen er klar og tydelig: Vend om. Tyfonen Frank er på vej hertil og bliver kraftigere og kraftigere. Vi har sendt alle hjem og er nu ved at sikre, hvad sikres kan. Universitetet er lukket.

Bag i bilen har vi en gul kasse med vandprøver taget i havområdet ud for Donsol, hvor WWF kører et projekt om hvalhajer. På Bicol-universitetet skulle vandprøverne have været analyseret for indhold og type af plankton, for på det projekt, hvor vi har fokus på verdens største fisk, interesserer vi os nemlig også for de mindste organismer i havet. Plankton er nemlig hvalhajmad, og det er plankton i rigelige mængder, der er årsagen til, at Donsol hvert år besøges af hundredvis af disse karismatiske kæmper.

Plankton består af plante-, dyre- og bakterieorganismer, og er pr. definition ikke i stand til selv at bestemme position, men driver omkring med strømmene i havet. Nogle arter er plankton hele livet, mens andre er plankton en del af livet. Til den sidste kategori hører larver af søstjerner, krebsdyr og fisk, og når for eksempel fiskeyngel har opbrugt næringen i den

medbragte blommesæk, så er den næste fødekilde også plankton. Dyreplankton er rovdyrene, mens planteplankton lever nær overfladen, hvor fotosyntese er mulig, og hvor de hver dag absorberer enorme mængder CO₂ fra atmosfæren. Så plankton er på én gang livsnerven i havet og stabilisator af verdens klima – og hvalhajmad – så der er al mulig grund til at beskæftige sig med plankton.

Vi returnerer til Donsol, hvor havet er i total oprør. Det er bedst at blive indendørs i den givne situation, men hvad så? Man kan læse! Jeg har medbragt det nyeste nummer af magasinet *Ocean Geographic*, og tænk sig – som var det timet på forhånd – så bringer bladet en længere artikel om plankton. Snart går det op for mig, at plankton er noget, som jeg nok burde have beskæftiget mig meget mere med – og at planktons betydning for vores jord måske er overset. Global opvarmning ser nemlig ud til at give en nedgang i planteplankton, hvilket vil være katastrofalt for liv både i og over havet.

Bladet viser flotte billeder af levende plankton. De ligner væsner fra en anden verden – sjove, mystiske eller skræmmende. Jeg falder pladask for vandlopperne (*Copepoda*). Denne gruppe dyreplankton er små krebsdyr med en

viftehale i den ene ende og to lange antenner i den anden – og så er de verdens hurtigste dyr, fortæller artiklen. Ved hjælp af et video-mikroskop, der måler hastighed har man målt, at vandlopper er i stand til at flytte sig 500 kropslængder i sekundet. Det er svært at forstå hvor hurtigt det egentlig er, og det forklares derfor, at en F-16 jager højst flyver 50 kropslængder – og hvis man kunne forstørre en vandloppe og satte den til at løbe ved siden af en gepard, så ville geparden med sine 112 km/t blot føle et lille pust på ørehårene når vandloppen kom susende forbi med 3219 km/t. Det er da dybt fascinerende! Jeg elsker den slags sammenligninger.

Efter et par dages venten i Donsol – og lidt mere vidende om plankton – kan vi atter bevæge os trygt omkring i regionen. Tyfonen Frank drejede heldigvis væk fra det område, hvor vi befandt os, men ramte til gengæld utroligt hårdt i andre områder af Filippinerne. Rundt på øerne mistede omkring 200 mennesker livet som følge af oversvømmelser og jordskred – og ud for øen Sibuyan sank færgen MV PRINCESS OF THE STARS, da den sejlede direkte ud i orkanens øje. Over 800 mennesker blev i dybet. Det hav, som vi ellers holder så meget af, havde vist sig fra sin værste side.

for a living planet

sk
den over for at
et værdigt liv

le arter en
de. Læs mere

LENE TOPP

Lene Topp er kulturgeograf og har siden 1999 arbejdet for WWF Verdensnaturfonden, specielt med projekter i Sydøstasien. Lene bliver gennem sit arbejde konfronteret med en bred vifte af marine miljøproblematikker. Siden 2002 har hun boet på Borneo sammen med sin mand Claus. De er begge aktive dykkere og undervandsfotografer.

FOTO: TOPPX2